

Секція 1 «Теорія та історія держави та права. Філософія права»

УДК 347.79

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ МОРСЬКОГО ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ
АДМІРАЛА МАКАРОВА**

Автори: *Дубинський О.Ю., канд. юрид. наук, доцент, декан факультету морського права, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв;*

Сандюк Г.О., канд. юрид. наук, доцент кафедри морського та господарського права, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв

Факультет морського права – нова структура в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (далі – НУК). Він був створений 1 березня 2017 року на базі двох кафедр: правознавства та теорії та історії держави і права. Його виникнення є результатом більш ніж двадцятирічної роботи керівництва та професорсько-викладацького складу НУК.

Факультет морського права, можна сказати, еволюційно виріс з кафедри правознавства колись ще Миколаївського кораблебудівного інституту імені С.Й. Макарова (далі – МКІ).

Ідея створення кафедри правознавства виникла на початку 90-х років минулого сторіччя. Викликана вона була тим, що за висновками Міжнародної морської організації (ІМО) основною причиною аварій на морському транспорті є людський фактор, який спричинений втомою моряків та недостатньою обізнаністю із нормами міжнародного морського права, зокрема щодо безпеки мореплавства.

На початку лютого 1993 року ректор МКІ доктор технічних наук, професор Александров Михайло Миколайович поставив питання щодо заснування нової спеціальності з правознавства та підготовки юристів-спеціалістів у сфері морського права. Тоді перша підтримка нашому навчальному закладу була надана завідувачем кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин доктором юридичних наук, професором Буткевич В.Г. (який згодом став суддею Європейського суду з прав людини у Страсбурзі від України).

Підготовка юристів була розпочата в нашому виші у 1994 році.

Поточний контроль за діяльністю спеціальності «Правознавство» здійснювали ректор університету (1993—2008 рр.) д-р тех. наук, професор Романовський Георгій Федорович та перший проректор університету д-р тех. наук, професор Дубовий Олександр Миколайович, директор Гіманітарного інституту (факультету) НУК, канд. іст. наук, доцент Бобіна Олег Валерійович.

З 1996 року до 2005 року кафедру очолював професор НУК, канд. юрид. наук Коваль Микола Гнатович, який багато зробив для становлення спеціальності «Правознавство». На початку 90-х років ХХ сторіччя Микола Гнатович був єдиним кандидатом юридичних наук у всій Миколаївській області.

З 2005 по 2012 рік кафедру очолював доцент, канд. юрид. наук Дмитриченко Ігор Володимирович.

З 2013 року та до лютого 2017 року завідувачем кафедри був доцент, канд. юрид. наук Дубинський Олег Юрійович.

1 березня 2017 року наказом ректору НУК був створений факультет морського права у складі трьох кафедр: морського та господарського права, адміністративного і конституційного, теорії та історії держави і права.

Деканом факультету є канд. юрид. наук, доцент Дубинський Олег Юрійович. Кафедру адміністративного та господарського права очолив д-р юрид. наук, доцент Борко Андрій Леонідович. Завідувачем кафедри теорії та історії держави і права є Федоренко Тетяна Миколаївна.

Перший випуск студентів за спеціальністю «Правознавство» відбувся у 1999 році.

З 1999 по 2003 роки випущено 520 юристів-спеціалістів. З 2003 р. по 2016 р. кафедра займалась підготовкою бакалаврів – за цей період було випущено більше 925 бакалаврів з права. В 2017 році НУК отримав ліцензію на підготовку магістрів за спеціальністю «Право».

Не зважаючи на те, що в НУК готуються юристи широкого профілю, з самого початку підготовки зазначених фахівців була врахована галузева спрямованість нашого вищу. Тому до навчальних планів юристів одразу були включені такі дисципліни, як «Морське право», «Міжнародне морське право», «Морське міжнародне приватне право», розроблені програми спецкурсів за вибором студентів.

Започаткував традицію викладання дисципліни «Міжнародне морське право» д-р юрид. наук, професор Висоцький Олександр Федорович. Продовжувачами його діяльності стали канд. юрид. наук, доцент Дмитриченко І.В. та випускники нашого університету канд. юрид. наук, доцент Дубинський О.Ю., канд. юрид. наук Сандюк Г.О., канд. політ. наук, доцент Ломжець Ю.В., канд. юрид. наук Войнарівський М.М. Випускниця нашого університету канд. юрид. наук Клепікова О.В. є доцентом Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка.

Викладачі та студенти факультету морського права НУК (а раніше – кафедри правознавства) протягом багатьох років здійснюють наукові дослідження у сфері морського права. Результати цих досліджень за останні роки опубліковані у збірниках тез доповідей міжнародних науко-

во-технічних конференцій «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці» в секції «Морське транспортне право», а також в інших виданнях.

Секція морського права кожен рік представлена на науково-практичній конференції «Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики», яку вже вдев'яте проводить факультет морського права, а раніше його попередниця – кафедра правознавства НУК. Ця конференція з 2017 року має статус міжнародної.

Високий рівень наукових студентських робіт з морського права був відмічений на відповідних конкурсах, зокрема Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, конкурсі молодих юристів Миколаївського обласного управління юстиції.

Проводиться робота у напрямку налагодження співпраці з юристами – практиками з морського права.

Викладачі факультету морського права мають досвід викладання морського права не тільки для студентів-юристів, але і напрацьований вже досвід викладання для студентів технічних спеціальностей.

Більше двадцяти років студентам – майбутнім інженерам викладається дисципліна «Основи права», до плану якої, поряд з іншими, входить і тема «Основи морського права».

До навчальних планів деяких спеціальностей морське право було включено на виконання вимог Манільських поправок до Міжнародної конвенції з підготовки та дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ-78/95).

З 2012 року було розпочато викладання морського права в рамках дисципліни «Основи міжнародного морського права та нормативне регулювання охорони суден» для спеціальності «Експлуатація суднових систем», дисципліни «Правове регулювання діяльності в сфері морської інфраструктури» для спеціальності «Системотехніка морської інфраструк-

тури», дисципліни «Міжнародне морське право та нормативні документи флоту» для спеціальності «Суднобудування» тощо.

Таким чином, весь попередній розвиток факультету морського права НУК та молодий вік його викладачів надає впевненості, що факультет буде активно розвиватись і далі, а рівень викладання юридичних дисциплін та наукових досліджень підвищуватись. Останнє особливо стосується морського права, яке є пріоритетним для нашого університету.

УДК 342.534

ПРОБЛЕМИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ ЕТИКИ В УКРАЇНІ

Автор: *Зайченко К. С., студентка III курсу спеціальності «Право», Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв*

Парламентська етика сьогодні є однією з найгостріших проблем у парламенті, яка звертає на себе увагу української громадськості та іноземних держав.

Етична поведінка депутатів – необхідний чинник справжньої демократизації політичного життя країни. Становище депутата вирізняється широкими можливостями для впливу на формування суспільної ситуації, а отже, надзвичайно високою відповідальністю. Депутатам довірено вирішувати долю своєї громади, регіону, країни, вони приймають важливі рішення в суспільних справах, розпоряджаються державними коштами та майном, тому громадяни пред'являють до моральності депутатського корпусу найвищі вимоги.

Парламентська етика – вид професійної етики, що регулює відносини, які виникають в ході законотворчої та іншої парламентської діяльності, а також позапарламентської діяльності, пов'язаної з виконанням функцій народного депутата [1].